

A PROL DA VEXETACION

O bosque tradicional é imprescindible para a supervivencia de grande número de especies e suministra grande número de servizos inadvertidos.

CARLOS VARELA VÁZQUEZ

O 27 de Xullo de 1988 presentaba-se no Rexisto de Entrada do Parlamento de Galicia unha Proposición de Lei destinada á "Conservación, Millora e Desenvolvemento do Patrimonio Forestal de Galiza". A dita Proposición de Lei era presentada por un grupo de cidadáns/as de a pé, non parlamentários, como unha iniciativa legislativa popular que, no caso de ser avaliada por mais de 15.000 firmas de eleitores galegos, poderá ser defendida no Parlamento galego con vistas á súa aprobación polo mesmo. Cando se di que dita Lei é proposta por "cidadáns/as de á pé", non se quer dicir que sexa presentada por "cidadáns calquer". De feito, entre os promotores da iniciativa atopan-se membros cualificados do movemento ecoloxista e conservacionista galego; científicos traballando en institucións e na Universidade en aspectos relacionados con bosques, conservación dos recursos e estudo do medio natural; representantes de organizacións cidadás, sociais, sindicais e políticas comprometidas na defensa dos recursos do bosque, o monte e o sector agrario e na defensa da calidade de vida dos galegos. "Cidadáns de a pé" quer dicir que non son persoas vinculadas ao aparato político institucional, ao aparato da Xunta e do Parlamento e que, polo tanto, non dispoñen de poder político directo para tomar decisións que afecten ao futuro dos nosos bosques, da nosa riqueza forestal. Pola contra, esta Lei, caso de ser aprobada, influiría, e moito.

Que é o que leva a este colectivo de cidadáns a intentar influir nas actuacións futuras sobre o Patrimonio Forestal de Galiza?. A resposta é que as actuacións das estruturas políticas de poder normais veñen marcadas pola inoperancia na defensa do patrimonio forestal de Galiza, e cando a inoperancia cede á operatividade, esta adoita sé-lo para actuar en contra dese Patrimonio.

A situación pode-se resumir deste modo: A vexetación mais característica de Galiza é o bosque caducifolio, o bosque formado por árbores que perden as súas follas coa chegada do outono, dominada, segun as zonas, por diferentes especies de carva-

llos. Este bosque, no que ademais de carvallos hai variadas especies de árbores, arbustos e outras plantas, así como moitos animais, cogumelos e microorganismos, está en franca regresión e sometido a un acelerado deterioro. Este bosque é imprescindible para a supervivencia dun bon número de especies. Suministra servizos inadvertidos pero non por iso menos valiosos en retención de augas, protección de solos, moderación do clima, defensa contra a contaminación. Entre as súas árbores están algunhas das que suministran madeiras mais valiosas. Este bosque, sobretudo no seu estado maduro (cando vello) e cando é extenso, representa unha das paisaxes mais fermosas que é posíbel contemplar no planeta. Ademais, **é o noso bosque.**

Factores todos, que polo que se ve, non son dábondo para garantir a súa supervivencia e expansión. Os seus enclaves mais valiosos non son protexidos, talan-se as súas árbores para usos tan espúreos como queimá-las nas lareiras dos chalets periurbanos, non se repovoan apenas, mentres se destrúen., Non son no noso país motivo de "política forestal". Nunca o foron. A política forestal consistiu noutra cousa: o fomento e a implantación de monocultivos de especies exóticas de crecemento rápido. Non entraremos de momento a valorar esas especies. Simplemente sinalamos o grande contrasentido que constitue o feito de que, tendo Galiza unha cobertura forestal notábel, as fragas climáticas autóctonas non ocupen mais dun 1% do total do territorio mentras piñeiros e eucaliptos ocupan unha extensión moitísimo superior. Os monocultivos forestais non son desexábeis nen desde unha perspectiva ecolóxica nen desde unha perspectiva económica. E mao depender economicamente só de dúas especies practicamente en exclusiva, e é mao ecolòxicamente ter os montes cobertos de árbores idénticas, sometidos a ciclos de rotación curtos. Todos coinciden en que hai que diversificar os nosos bosques. Todos, menos os responsábeis de sentar as condicións para que esa diversificación poida ter lugar e sexa efectiva: a Xunta de Galicia.

Outro elemento definitivo do noso panorama forestal: os incendios forestais. Verdadeira praga, posiblemente o maior atentado ecolóxico que está a sufrir Galiza, constituen un problema de grande envergadura. Os seus custos ecolóxicos, económicos e sociais son de difícil cuantificación, pero si unha cousa está clara é que é imprescindible poñer-lles freo e que iso só se conseguirá cando se cuestione a política forestal realizada até o momento. Porque aparte de casuísticas mais concretas, os incendios forestais son unha consecuencia directa da política forestal levada no pasado e cuxa filosofía teimudamente se pretende manter no presente, en parte por inercia de situacións herdadas, en parte

degradada, toman a decisión de sacar-lle diñeiro ao monte a costa de plantar o que medre mais rápido e coidá-lo o menos posíbel.

Outra consecuencia é que o tipo de utilización do monte sexa decidido polos consellos de administración de capital monopolista e das transnacionais, ávidos de sacar o máximo beneficio do potencial produtivo das nosas terras e desde logo moi pouco preocupados polos nosos problemas ecolóxicos ou porque as riquezas naturais de Galiza redunden en beneficio dos galegos/as. Que o que afirmamos non é só unha especulación está á vista. A transnacional papeleira Feldmülhe realiza xestións activas para instalar unha planta en As Pontes. O sector papelei-

pola influencia de previstas decisións que, de tomar-se, reforzarian definitivamente esas tendencias.

Aqui está o cuarto e último aspecto que enmarca a nosa análise. A política forestal deixa-se á libre iniciativa privada, á inercia. As consecuencias son que os propietarios de montes, cunha propiedade fragmentada, carentes de asesoramento e abandonados á súa sorte, e nunha estrutura social agrária

ro español reacciona e planea unha factoría en Ferrol. Mentres os nosos montes seguen ardendo e as oficinas de distantes edificios estudan cantas Has. galegas cubrirán de eucaliptos, compre que desde lugares mais prosáicos os cidadáns galegos/as nos aprestemos a defender as nosas paisaxes e os seres vivos que as habitan, e a posibilidade de obter riqueza de sectores industriais transformadores da madeira que nos sexan propios. ■■■■■